

PRAKTISCH

Routeplanner

voor
jong talent

securex
human capital matters

Onafhankelijke
Ziekenfondsen

Een uitgave van het
Onafhankelijk Ziekenfonds Securex
in samenwerking met de
Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen

T 078 15 93 01
www.securex-ziekenfonds.be - ziekenfonds@securex.be

—
Foto's > Isopix

Routeplanner voor jong talent

Je bent net afgestudeerd en trekt met veel enthousiasme de beroepswereld in? Dan begin je aan de eerste fase van een hopelijk boeiende en interessante carrière.

Maar wellicht zit je ook met tal van praktische vragen. Welke stappen moet je ondernemen om in orde te zijn voor de sociale zekerheid? Heb je onmiddellijk recht op vakantie? En wat indien je niet meteen een job vindt?

In deze brochure verzamelen we een aantal belangrijke weetjes om je overstap van studeren naar het beroepsleven zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Veel succes en leesplezier!

A photograph of three business professionals in an office setting. On the left, a man with glasses and a light blue striped shirt is pointing at a document. In the center, a woman with blonde hair, wearing a white blouse and a dark blazer, is smiling. On the right, a man in a dark suit, white shirt, and striped tie is also smiling. They are all looking at a document held by the man on the left. The background shows a modern office environment with light-colored walls and a window.

Begin van een boeiende carrière

Schrijf je in!

Hoewel je de schoolpoort nog maar net achter je hebt dichtgetrokken, moet je je alweer ergens inschrijven. Deze keer niet aan een hogeschool of universiteit, maar bij een arbeidsbemiddelingskantoor en je ziekenfonds.

Bij het arbeidsbemiddelingskantoor

Essentieel is dat je zo snel mogelijk naar een arbeidsbemiddelingsbureau gaat om je in te schrijven als werkzoekende, of je nu je diploma behaalde of niet.

Op die manier:

- maak je jezelf bekend op de arbeidsmarkt;
- kan je een beroep doen op de diensten van het arbeidsbureau om je zoektocht naar werk te vergemakkelijken;
- kan je de voordelen genieten van actieplannen gericht op de inschakeling van jongeren;
- kom je in de periode van je wachttijd (zie p. 12) en vrijwaar je je sociale rechten.

Hoe?

Je meldt je aan bij een van de kantoren van het arbeidsbureau met je identiteitskaart of je schrijft je online in.

- in Vlaanderen: via de werkinkwels van de VDAB of via www.vdab.be
- in Brussel: via de kantoren van ACTIRIS of via www.actiris.be
- in Wallonië: via de kantoren van FOREM of via www.forem.be
- in de Duitstalige gemeenschap bij ADG of via www.adg.be

Wanneer?

Zo snel mogelijk nadat je afgestudeerd bent.

- > Je kan je al inschrijven vanaf de maand januari van je laatste schooljaar.
- > Zette je je hogere studies tijdens het schooljaar stop? Dan moet je je zo snel mogelijk inschrijven.
- > Heb je een tweede zittijd? Dan kan je je inschrijven vanaf het moment dat je eindverhandeling is ingediend en je geen examens meer moet afleggen.

Bij je ziekenfonds

Zolang je studeert, ben je tot je 25ste verjaardag verzekerd via de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen van je ouders. Vanaf dan, of wanneer je vroeger aan de slag gaat, moet je je bij een ziekenfonds aansluiten.

Je hebt dan recht op:

- financiële tegemoetkomingen voor een ziekenhuisopname, dokterskosten of geneesmiddelenkosten;
- een uitkering wanneer je door ziekte en/of arbeidsongeschiktheid zonder loon valt;
- een wachtuitkering wanneer je na het verloop van je wachttijd nog geen job gevonden hebt.

Daarnaast biedt je ziekenfonds je nog een aantal extra voordelen aan via de aanvullende verzekering.

In de praktijk

- **Waar?** Stap naar een van de Onafhankelijke Ziekenfondsen of naar de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (HZIV).
- **Wanneer?** Vanaf het moment dat je een job vindt of wanneer je wachtperiode is beëindigd.
- **Hoe?** Ga met je identiteitskaart naar het ziekenfonds van je keuze of een dienst van de HZIV. Je hebt ook een attest nodig dat bevestigt dat je onderworpen bent aan de sociale zekerheid. Dit attest krijg je van je werkgever of de betalingsinstelling van de werkloosheidsuitkeringen (zie p. 12).

De Onafhankelijke Ziekenfondsen

De Onafhankelijke Ziekenfondsen groeperen zeven apolitieke en dynamische ziekenfondsen: OZ Onafhankelijk Ziekenfonds, Omnimut, Euromut, Freie Krankenkasse, Securex Onafhankelijk Ziekenfonds, Partena Onafhankelijk Ziekenfonds en Partenamut. Met meer dan 2.000.000 leden zijn de Onafhankelijke Ziekenfondsen de op twee na grootste verzekeringsinstelling van het land.

Solliciteren maar!

De zoektocht naar je eerste job kan nu echt beginnen. Voor sommigen gaat het vanzelf, voor anderen loopt het niet meteen van een leien dakje. Maar wees gerust, na verloop van tijd valt er altijd wel iets uit de bus.

Er bestaat geen ultieme sollicitatie-handleiding. Hieronder vind je wel enkele manieren om een geschikte job te vinden.

Online solliciteren

Op het internet kan je op twee manieren een job vinden:

- **Je plaatst je cv op een CV-databank.**
- **Je bekijkt de online vacatures op jobsites.**

Dat kan via de websites van de VDAB, ACTIRIS, FOREM en DGA, maar ook via commerciële jobsites als Vacature.be, Stepstone.be, Jobat.be, Monster.be, Jobscareer.be, ...

Let op!

Werkgevers kunnen het internet gebruiken om potentiële werknemers te screenen. Heb je een profiel op netwerksites als Facebook of Netlog? Hou het dan netjes of een bouw een filter in zodat vrienden en potentiële werkgevers niet hetzelfde te zien krijgen.

Reageren op een advertentie in de krant

Schuim regelmatig de vacatures in verschillende kranten en magazines af. Om te weten welke aanbiedingen interessant zijn, verzamel je best zoveel mogelijk aanbiedingen om ze dan onderling te vergelijken.

Wil je reageren op een bepaalde aanbieding? Stuur dan je CV en sollicitatiebrief naar het vermelde mail- of postadres.

Tip:

Krijg je geen antwoord na een week? Informeer dan gerust zelf eens door tijdens de kantooruren te bellen. Dat geeft blijk van interesse in de job.

Spontaan solliciteren

Heb je al je gedroomde werkgever in gedachten? Waag dan zeker ook je kans door spontaan te solliciteren. Je stelt dan zelf je kandidatuur zonder op een bestaande vacature te reageren. De kans dat je onmiddellijk wordt aangeworven is uiteraard klein, maar je komt misschien wel terecht op een reservelijst voor een eventuele latere aanwerving.

Solliciteren bij de overheid

Ook de overheid is een interessante en belangrijke werkgever.

Overheidsfuncties zijn ingedeeld in verschillende niveaus. Je studies bepalen naar welke functies je kan solliciteren.

Verder kunnen overheidsfuncties statutair of contractueel zijn:

- **Statutair** betekent dat je **vastbenoemd** bent. Om voor zo'n statutaire functie in aanmerking te komen, moet je deelnemen aan een selectieprocedure en slagen voor de verschillende proeven.
- **Contractueel** betekent dat je een **arbeidsovereenkomst** krijgt van bepaalde of onbepaalde duur. Contractuele functies komen steeds vaker voor bij de overheid. Om in aanmerking te komen voor zo'n contractuele vacature, doorloop je een selectieprocedure waarbij je competenties geëvalueerd worden.

Vacatures voor overheidsfuncties zijn het makkelijkst online te raadplegen:

- voor de federale overheid via www.selor.be
- voor de Vlaamse overheid via www.jobpunt.be
- voor de functies bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Waalse overheid of de Franstalige gemeenschap via de websites van Forem, VDAB en Actiris (zie p 19).

Aan de slag!

Je hebt je eerste job gevonden? Proficiat! Je moet je nu zo snel mogelijk uitschrijven als werkzoekende bij het arbeidsbemiddelingkantoor. Dat doe je best online.

De arbeidsovereenkomst

Werk je in loondienst? Dan heb je een arbeidsovereenkomst afgesloten met je werkgever.

Daarin staan de werkgever en werknemer vermeld, wanneer de overeenkomst van start gaat (en in sommige gevallen eindigt), de functie, het loon en de arbeidsvoorwaarden.

Er bestaan verschillende soorten arbeidsovereenkomsten. De mogelijkheden op een rijtje:

Arbeidsovereenkomst van beperkte duur

De werkgever legt op voorhand de duur van de tewerkstelling vast. Eens de voorziene datum bereikt is, loopt je arbeidsovereenkomst automatisch af.

Arbeidsovereenkomst van onbepaalde tijd

De duurtijd van de tewerkstelling wordt niet op voorhand bepaald. Dit type overeenkomst kan zowel door de werknemer als de werkgever opgezegd worden, mits het naleven van een aantal wettelijke bepalingen.

Vervangingsovereenkomst

Dit is een arbeidsovereenkomst van tijdelijke duur waarbij je als werknemer een andere werknemer vervangt die om een specifieke reden (ziekte, ouderschapsverlof, tijdskrediet, ...) werkonbekwaam is. In de overeenkomst wordt uitdrukkelijk vermeld om welke werknemer het gaat en om welke reden en onder welke voorwaarden hij vervangen wordt.

Proefperiode

In de arbeidsovereenkomst is meestal ook sprake van een proefperiode. Die geeft de werkgever de tijd om in te schatten of je effectief geschikt bent voor de job en laat jezelf toe te bepalen of het werk je al dan niet ligt.

Loopt het niet zoals verwacht? Dan kan elk van beide partijen de arbeidsovereenkomst eenzijdig stopzetten. Voor een arbeidscontract kan dit ten vroegste na zeven dagen, voor een bediendecontract ten vroegste na een maand.

De duur van de proefperiode hangt af van je contract.

Interim-contract

Werken onder een interim-contract of uitzendarbeid gebeurt via een uitzendbureau dat optreedt als je werkgever en je loon uitbetaalt. Een onderneming schakelt zo'n bureau in wanneer het tijdelijk extra werkkrachten nodig heeft. Interim-contracten zijn steeds van bepaalde duur, maar kunnen wel hernieuwd worden.

Arbeider	tot max. 14 dagen
Bedienden (jaarsalaris < 36.604 euro)	tot max. 6 maanden
Bedienden (jaarsalaris > 36.604 euro)	tot max. 12 maanden
Interim	eerste 3 dagen

Bedragen van toepassing sinds 1 januari 2011.

Het loon

In je arbeidsovereenkomst moet duidelijk vermeld staan hoeveel je startloon bedraagt en hoe en wanneer het uitbetaald wordt.

Maak steeds het onderscheid tussen het bruto- en het nettoloon. Dat laatste is het bedrag dat je overhoudt na aftrek van alle verplichte lasten.

**Nettoloon =
brutoloon – RSZ-bijdrage – bedrijfsvoorheffing**

De **RSZ-bijdrage** is een bijdrage die je werkgever afhoudt om de kosten van de sociale zekerheid te dragen.

De **bedrijfsvoorheffing** is al een deel van de te betalen personenbelasting, afhankelijk van je inkomen en gezinssamenstelling.

Vakantie!

Wanneer je werkt als loontrekkende, heb je recht op betaald verlof. Het aantal vakantiedagen hangt af van hoe lang je het jaar voordien actief was. Als dat een volledig jaar was, dan heb je het jaar daarop recht op vier weken betaalde vakantie. Voor wie slechts een half jaar heeft gewerkt, is dat twee weken.

Tijdens je vakantie blijf je een loon ontvangen en heb je bovendien ook recht op vakantiegeld. Bij een bediende gebeurt de betaling door de werkgever. Bij een arbeider door de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie.

Als schoolverlater die net aan de slag gaat, heb je dus geen recht op een volledige vakantie. Om je dan toch de mogelijkheid te geven om even uit te blazen, is er het systeem van **jeugdvakantie**. Daardoor heb je recht op een aantal vakantiedagen om je aantal betaalde vakantiedagen aan te vullen tot vier weken.

Daarnaast ontvang je ook een jeugdvakantie-uitkering. Die komt ten laste van de werkloosheidsverzekering en bedraagt 65 % van je brutoloon (begrensd tot 1.960,18 euro per maand) tijdens de maand waarin je jeugdvakantie neemt. Jij en je werkgever moeten hiervoor een formulier invullen dat je bij de uitbetalingsinstelling, het werkloosheidsbureau van de RVA of op hun website vindt.

Voorbeeld

Je studeert af in juni en je gaat aan het werk vanaf 1 oktober. In dat geval heb je in dat jaar drie maanden gewerkt. In het volgende jaar heb je dan recht op één week betaalde vakantie. Maar via de jeugdvakantie kun je dat aanvullen tot 4 weken.

Heb je een brutoloon van 1.900 euro? Dan heb je recht op een jeugdvakantie-uitkering van 1.235 euro (65 %).

In afwachting van **de eerste job...**

Als je ingeschreven bent als werkzoekende kom je in de wachttijd. Vind je geen job voor die wachtperiode verstrijkt? Dan kan je een wachttuitkering aanvragen.

De duur van de wachttijd is afhankelijk van je leeftijd op het ogenblik van je inschrijving.

leeftijd	wachttijd
jonger dan 18 jaar	155 dagen (6 maanden)
18 tot en met 25 jaar	233 dagen (9 maanden)
26 tot 30 jaar	310 dagen (1 jaar)

Als wachtdagen tellen alle weekdagen (ook zaterdag en feestdagen) behalve zondag. Indien je voor het begin van je wachttijd hebt gewerkt, dan worden die dagen van je wachttijd afgetrokken.

Tijdens je wachttijd moet je **beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt**. Dat houdt in dat je aan het arbeidsbemiddelingskantoor moet kunnen aantonen dat je actief

op zoek gaat naar werk en dat je openstaat voor jobaanbiedingen. Hou daarom steeds de bewijzen van sollicitatieprocedures bij (vacatures, sollicitatiebrieven, ...).

Let op!

Als je je later inschrijft, loopt de wachttijd pas vanaf de datum van je inschrijving. Dan verlaat eveneens het tijdstip waarop je een wachttuitkering kan genieten. Bovendien moet je dan in het geval dat je een wachttuitkering ontvangt en

arbeidsongeschikt wordt, bij het ziekenfonds nog eens een wachtperiode van 6 maanden vervullen vooraleer je aanspraak maakt op een uitkering voor arbeidsongeschiktheid. (zie p. 15).

> Op www.rva.be onder het thema 'volledige werkloosheid' kan je makkelijk je wachttijd berekenen.

Enkele vaak gestelde vragen over de wachttijd

Wat als ik arbeidsongeschikt word tijdens mijn wachttijd?

Dan wordt de wachttijd verlengd met de duur van je arbeidsongeschiktheid aangezien je niet beschikbaar bent voor de arbeidsmarkt.

Kan ik een opleiding volgen tijdens mijn wachttijd?

Ja, op voorwaarde dat het om een door je arbeidsbemiddelingskantoor erkende opleiding gaat. Een opleiding in het dagonderwijs (hogeschool of universiteit) valt daar niet onder. Volg je een dergelijke opleiding? Dan moet je je uitschrijven als werkzoekende bij je arbeidskantoor. Dat doe je best online.

Mag ik werken tijdens mijn wachttijd?

Dat hangt af van het soort contract waaronder je werkt.

- bij een **studentencontract** wordt de wachttijd verlengd met de duur van het contract. Je job mag maximaal 23 dagen duren.
- bij een **interimcontract** (een bedienden- of arbeiderscontract) loopt de wachttijd door en worden de dagen die je gewerkt hebt meegeteld als wachttijd.
- bij een **zelfstandige activiteit** wordt de wachttijd opgeschort met de dagen waarop je als zelfstandige werkte. Om daarna aanspraak te kunnen maken op een uitkering, zul je na je activiteit de rest van je wachttijd moeten volmaken (de wachttijd moet beëindigd zijn voor je 30ste verjaardag).

Let op!

Werk je langer dan 28 dagen aaneensluitend tijdens je wachttijd en word je daarna opnieuw werkzoekend? Dan vervalt je wachttijd en moet je je opnieuw inschrijven bij je arbeidsbemiddelingskantoor.

Breng het arbeidsbemiddelingskantoor altijd op de hoogte wanneer je werkt

met een gewoon arbeidscontract, en zeker wanneer die betrekking afloopt. Vergeet zeker ook niet je C4 te vragen aan je werkgever. Word je door het arbeidsbemiddelingskantoor opgeroepen terwijl je aan het werk bent? Ga daar dan steeds op in. Een eenvoudig telefoontje met de melding dat je werkt is voldoende.

Kan ik een stage of vrijwilligerswerk verrichten tijdens mijn wachttijd?

Dat kan, op voorwaarde dat je beschikbaar blijft voor de arbeidsmarkt. Vertrek je naar het buitenland? Dan mag je periode van onbeschikbaarheid in principe niet langer dan 4 weken duren.

Mag ik een aanbieding van het arbeidsbemiddelingsbureau weigeren tijdens mijn wachttijd?

Het arbeidsbureau helpt je met je zoektocht naar de geschikte job. Heb je na een bepaalde periode nog geen job? Dan zal het je zelf een aantal aanbiedingen doen en je uitnodigen voor een gesprek. Als je die uitnodigingen weigert, wordt de reeds doorlopen wachttijd geannuleerd en moet je weer een nieuwe wachttijd van 310 dagen doorlopen.

Je kan dat twee keer doen, maar na een derde keer, loop je het risico om je recht op een wachtkering te verliezen. **Negeer dus nooit een uitnodiging van het arbeidsbemiddelingskantoor.**

Heb ik nog recht op kinderbijslag tijdens mijn wachttijd?

In principe blijven je ouders kinderbijslag ontvangen zolang je in je wachttijd zit en jonger dan 25 bent. Deze uitkering stopt wanneer je 25 wordt, begint te werken en meer dan **490,09 euro** (bruto) verdient of een wachtkering ontvangt.

Is je wachttijd voorbij en heb je nog geen job gevonden? Dan maak je aanspraak op een **wachttuitkering** in afwachting van

een eerste job. Je moet daarvoor aan de volgende voorwaarden voldoen:

- je studies beëindigd hebben
- jonger zijn dan 30 jaar
- ingeschreven zijn als werkzoekende

Hoeveel je wachttuitkering precies bedraagt, hangt af van je leeftijd en gezinssituatie.

Forfaitaire bedragen per maand (bedragen van 01/09/2010)				
	alleenwonend	samenwonend	samenwonend met gezinslast	Bevoorrecht samenwonend*
jonger dan 18 jaar	€ 284,44	€ 244,14	€ 1001,52	€ 258,18
vanaf 18 jaar	€ 447,20	€ 389,22		€ 414,70
vanaf 21 jaar	€ 740,74			
* bevoorrecht samenwonend: wanneer de werkloze en zijn/haar partner uitsluitend uitkeringen ontvangen en het dagbedrag van de uitkering van de partner niet hoger is dan 30,16 euro.				

In de praktijk

De wachttuitkering wordt uitbetaald door een vakbond of de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen (HVW).

Om je daar in te schrijven, meld je je aan met je inschrijvingsbewijs als werkzoekende of met je ontslagformulier als je al gewerkt hebt.

Liever je eigen baas?

Als **zelfstandige** aan de slag

Ben je liever je eigen baas in plaats van in loondienst te werken? Dan kan je een eigen onderneming starten en als zelfstandige aan de slag gaan. Dat is echter niet vanzelfsprekend en vraagt veel voorbereiding. Enkele zaken die je niet over het hoofd mag zien:

- Om als zelfstandige te werken moet je **minstens 18 jaar** zijn.
- Voor je als zelfstandige begint te werken, moet je je wenden tot een **erkend ondernemingsloket**. Handels- en ambachtsondernemingen moeten hun ondernemersvaardigheden en beroepsbekwaamheid (bv. basiskennis bedrijfsbeheer) bewijzen om een inschrijving te krijgen.
- Naast het ondernemingsloket moet je ook contact opnemen met het bevoegde **BTW-controlekantoor**. Dat gaat na of je onderneming onderworpen is aan de BTW. Is dat het geval? Dan schrijft het BTW-controlekantoor je in bij de Kruispuntbank als onderneming onderworpen aan de BTW. Je vindt de adressen van deze diensten terug op www.fiscus.fgov.be.
- Als zelfstandige moet je een **zichtrekening** voor beroepsdoeleinden openen. Het rekeningnummer moet vermeld staan op elk commercieel document van je onderneming.
- Bovendien moet je als zelfstandige in veel gevallen over een aantal vergunningen en attesten beschikken. Meer info daarover vind je op de website van Unizo, de Unie voor Zelfstandige Ondernemingen: www.unizo.be.

Sociale zekerheid

Binnen de 90 dagen na het begin van je zelfstandige activiteit moet je je aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds of bij de Nationale Hulpkas voor Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen. Daarnaast moet je ook aangesloten zijn bij een ziekenfonds of de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering.

Tijdens de eerste 3 jaar betaal je een voorlopige bijdrage. Vanaf het 4e jaar wordt de bijdrage berekend op basis van je beroepsinkomsten. Door de betaalde bijdragen heb je recht op sociale zekerheid:

- kinderbijslag, kraamgeld en adoptiepremie
- terugbetaling van kosten voor geneeskundige verzorging
- uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid of invaliditeit
- een rust- of overlevingspensioen

Let op!

Zelfstandigen in staat van behoefte kunnen een vrijstelling van bijdragen aanvragen bij hun sociaal verzekeringsfonds.

Plan Jonge Zelfstandigen van het Participatiefonds

Deze maatregel wil jongeren stimuleren om zich als zelfstandige te vestigen of een eigen bedrijf op te richten. Hoe? Door goedkope leningen aan te bieden en voor steun en omkadering te zorgen bij het opstarten van een eigen zaak. Je leest er alles over op www.fonds.org.

Meer info!

Voor meer informatie over solliciteren, tewerkstellingsplannen en jobaanbiedingen:

www.vdab.be

www.actiris.be

www.forem.be

Andere interessante jobsites:

www.vacature.be

www.jobat.be

www.stepstone.be

www.monster.be

Praktische informatie voor beginnende zelfstandigen:

www.unizo.be

www.voka.be

www.fonds.org

www.rsvz.be

Surf naar www.mloz.be voor meer informatie over de **Onafhankelijke Ziekenfondsen**.

www.rva.be

De website van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening

www.onva-rjv.fgov.be

De website van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie

Brochures en praktische info om u te helpen

—
www.securex-ziekenfonds.be
ziekenfonds@securex.be

Je plaatselijk ziekenfondskantoor

T 078 15 93 01 (NI)
F 09 235 64 85

T 078 15 93 00 (Fr)
F 02 729 92 12